

Reble

Butlletí informatiu, divulgatiu i d'opinió
de l'Associació Cultural L'Espona

Núm. 87 octubre- novembre 15

Edita: Associació Cultural L'Espona
Adreça: C/ Escoles, 5 43370
La Palma d'Ebre
e-mail: espona@associaciolespona.cat
web: www.associaciolespona.cat



Editorial

És indubtable que les candidatures independentistes van guanyar les eleccions al Parlament de Catalunya del passat 27 de setembre. Junts pel Sí (62) i la CUP (10) sumen 72 escons, quatre més dels 68 necessaris per obtenir la majoria absoluta. Ara bé, l'independentisme no arriba al 50 % dels vots. A més a més, perquè Junts pel Sí pugui formar un govern que prepari la desconnexió amb Espanya i, també, investir el president que proposi, ha de pactar, lògicament, amb la CUP. Tot això pot alentir el procés, però també pot fer que els passos que cal seguir d'ara en endavant siguin més fermes i segurs. L'unionisme no sembla tenir cap programa alternatiu i el poc federalisme que queda a la llarga pot decantar-se cap a l'independentisme, en veure la incapacitat de l'Estat espanyol de fer una proposta creïble.

Ara cal que les dues forces independentistes negociïn i pactin el full de ruta definitiu cap a l'emancipació nacional. Cadascuna sabent quina és la seva força, però, també, tenint clar que el que esperem és que assentim les bases per formar un país més pròsper, just i equitatiu, sense pobresa ni corrupció. Aquests han de ser els temes importants de l'entesa, i no la persona que ha de presidir el govern. I això ho han de tenir clar totes dues formacions. Desitgem, doncs, que arribin al millor acord possible.

Activitats

- 17 i 18 d'octubre, Jornades d'Onomàstica de la Ribera d'Ebre. Xarrades d'interès a Móra d'Ebre i Ascó. Destaquem la Comunicació: *Toponímia i dialectologia. El parlar de la Palma d'Ebre a través dels seus topònims*, a càrrec d'Olga Cubells. Diumenge 18 d'octubre, a les 9.30h, al Casal Municipal d'Ascó. Trobareu el programa sencer a www.riberadebre.org
- Del 22 al 25 d'octubre, 184a Fira Agrícola, Ramadera i Industrial. Móra la Nova .
- Dia 31 d'octubre, dins VII Jornades de Patrimoni i VII Curs coneguem la Ribera, a les 19.30h, xarrada a càrrec de Sergi Cuadrado: *La festa i la feina: recuperació d'activitats en desús a la Palma d'Ebre*. Ca Don Ventura. Flix. Programa sencer a www.riberadebre.org.
- El dia 1 de novembre, l'Associació Cultural l'Espona oferirà una visita guiada per la Palma d'Ebre a diversos socis de l'Associació La Cana de Flix i altres participants en les VII Jornades de Patrimoni.
- Diumenge 8 de novembre, VI Cursa Camí de Sirga 2015. Móra d'Ebre. Més info: www.riberaebre.org.
- Diumenge 15 de novembre. Mostra de Cant Coral de la Ribera d'Ebre. Església parroquial d'Ascó, a les 19h.

La barraca, patrimoni etnològic (II)

En l'obra de Mateu Aymerich, S.I. (1715-1799), *Historia Geográfica y Natural de Cataluña*, apareix aquesta referència a la barraca com a tècnica de caça:

“Por el término de Cabasses, Villa cerca de Tortosa, son sin numero los Tordos, Estornijos, Tordachas, Grivas y Collarats que pasan en los meses dichos. Estos son unos paxaros negros, grandes, con un collar de plumas blancas; pasan tambien otros llamados Merla-Gaig, que son un compuesto de Mirla y Grajo [...] estos y otros pajaros cogen en Cataluña los aficionados a la caza, y me aseguró uno que en el término de su lugar habría más de 60 barracas de cazadores.” (Transcripció de J. Iglésies, 1949).

Antigament les puntes destinades a la barraca se subhastaven entre els caçadors de la Palma. Per aquesta raó existeix encara una rica toponímia referida a aquests indrets. Alguns noms de barraques que s'han pogut documentar són els següents: *Lo Mussol, La Garsa, Montblanquet del davant, Montblanquet del radere, Planeta de Mar, Punta de l'Hermano, Punta Alta, Lo Panical, L'Asi, La Peanya, La Canaleta de dalt, La Canaleta de baix, Lo Pla del Vent, La Punta del Baiona, La Punta dels Boscàs, La Xuta, Lo Tormo de l'Alena, La Punteta del Sanxo, Faros.*

La barraca va incorporar noves tecnologies, com els reclams electrònics, el vesc sintètic i les xarxes japoneses, i es va convertir en una activitat de lleure amb un cert caràcter competitiu. Això va comportar que des d'alguns sectors de la societat, com els grups ecologistes, la consideressin un mètode cruel, massiu i no selectiu. Durant les darreres dècades el conflicte entre defensors i detractors de la barraca ha estat constant i ha implicat les diferents administracions que hi tenen competències en l'àmbit autonòmic, estatal i europeu. En l'àmbit europeu, l'ús d'aquestes noves tecnologies està prohibit des de l'any 1979. Però a petició de l'Associació de Barraquistes de Catalunya, la Generalitat va intentar regular la pràctica tradicional de la barraca l'any 2007 amb un decret molt específic. La intensa campanya en contra dels grups ecologistes, d'alguns partits polítics i d'altres entitats civils defensores dels drets dels animals van acabar forçant la retirada del decret. Des d'aleshores la barraca està prohibida i en pocs anys s'ha deixat de practicar en molts indrets.

Sens dubte, la barraca és una activitat amb un component etnològic de gran interès, que ens mostra les habilitats que l'home ha adquirit al llarg de la història per aconseguir aliment. Potser amb algunes modificacions, com l'alliberament dels individus capturats, control de captures, pagament de quotes, etc., es podria mantenir aquesta pràctica comuna a les terres de l'Ebre. D'altres activitats cinegètiques, com la caça major, ho han aconseguit i fins i tot s'han convertit en sectors clau per a la conservació d'ecosistemes sencers. Potser cal més debat, o potser només cal deixar-ne constància, com altres activitats desaparegudes, per les pàgines de la història.

Jordi Bartolomé Filella

Si voleu participar-hi *posant Reble* ens podeu fer arribar els vostres articles:

- Posant-vos en contacte amb qualsevol membre de la junta.
- Per correu ordinari o per correu electrònic.

Els articles hauran de ser en català, preferiblement en format digital, mecanografiats a espai senzill, lletra Arial 10 i en programa Word, i hauran de tindre una extensió màxima d'una pàgina.

L'Espona no es fa responsable de les opinions expressades en l'article.